Nro 18.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 2. Marca. V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 19 lutego. Niedawno rozgłoszono w gazetach zagranicznych iakoby nasza armia Multanska porażoną była przez nieprzyiacioł; teraz też same pisma publiczne uwielbiaią zwycięzki nasz oręż. Rzecz dziwna! iak JPP. wydawcy tych gazet mogli pierwiey bydź oszukanemi przez fałszywe wieści, kiedy od początku woyny tureckiey, nieprzyiaciel bez przerwy bity szukał ocalenia iedynie w ciągłey ucieczce. Izmayłow upokorzony otworzył bramy mężnemu rycerstwu rossyyskiemu; za zbliżeniem się tegoż woyska poddał się Brahiłow; i niektóre inne twierdze upadły. Gdyby wszystkie okoliczności odpowiadały męztwu woysk Rossyyskich i tęgim zamiarom Rządu, znamienite zwycięztwa dawnoby iuż rozwiązały los woyny terazniey-szey.

PARYZ 15 lutego (z Gtt Fran, Monit: Hambr:) Ożenienie Imperatora cale iest niedalekie: po wszechnie rozumieią że szlub nastąpi w przyszłym miesiącu. Wybor Xiężniczki na nayświetnieszy tron świata miał bydź wczora urzędowie zapowiedziany Xiążętom francuzkim Jmperatorskim i dygnitarzom państwa chce W. Monarcha nayściśleyszym węzłem połączyć się z Austryą. Xczka Marya Ludwika córka Cesarza Franciszka 2 urodziła się 1791 grudnia 21 z drugiey małżonki Cesarza; a zatém liczy teraz lat 19. Goniec Gabinetowy Balain ztąd wyiechał do Wiednia do posła naszego. Legacyi austr. Radca Floret udał się ztąd do stolicy austr, w tymże samym iak mówią przedmiocie: ma on zapowiedzieć przybycie Vicehetmana państwa. Ambassador X. Schwartzenberg dawał wielki obiad wszystkim dygnitarzom i ministrom: pałac był oświecony a iazda ulice przebiegała. Królowa Neapolitańska ma sama poiechać aż do Braunau na spotkanie zaręczoney, Xże Neufchatel i Wagran naypewniey wyieżdża d. 24 tegoż miesiąca. Wczora Senat odprawił nadzwyczayne posiedzenie, na którem nader ważna wiadomość komunikowaną była. Xże Prymas ma sporządzić akt szlubowin. Mianowano iuż 24 Szambellanow, którzy assystować maią uroczystości tak wielkiey cały narod interessuiącey. Do dworu nowey Imperatorowey ma bydź przeznaczonych 100 dam pałacowych, 6 dam honorowych, 6 dam donoszących, które ciągle przy Monarchini powinny bawić się, i 18 dam pokoiowych. Wielkie czynią się przygotowania do następney uroczystości: wielka liczba ekwipażow dworskich wyszła do Strażburga uroczyste przyięcie zaręczoney zacznie się od Braunau, i ze wszelkiemi honorami przeprowadzona będzie do tey stolicy. Compiegne zamek wyporządza się na mieszkanie wiosenne dworu.

WIEDEN 12 lutego. (z Gtt Berlin.) Od dnia 7 panuie tu wiadomość codzień więcey wiary nabieraiąca, że nasz dwór ścisłym węzłem połączy się z Imperatorem Napoleonem. Wszelkie wieści o związkach Napoleona z X.ężniczką Saską upadły i odwołane zostały. Ambassador fr. Otto ziednał dla siebie powszechną miłość i szacunek: miał u Cesarzowey długą audyencyą, był zaprowadzony aż do wnętrznych pokoiow tey Monarchini, nawet przyymowała go na łożu. Potym Graf Otto miał audyencyą u Xiężniczki Ludwiki; od czasu iak w tey stolicy niebyła, nabyła większey piękności. Napoleon przysłał Cesarzowey naszey przepyszne obicia z fabryki Gobelins. Jak mówią przyiazd Xcia Neufchatel i Wagran ustali między dwóma dworami nayścisleysze związki. Papiery nasze z tey okoliczności nagle w górę poszły, ztąd między domami handluiącemi do wielkiey kommunikacyi przyszło—Z okoliczności terazniey szych opisuia familią cesarską. Franciszek 2 miał 3 żony, Elżbietę siostrę Króla wirt: Maryą Teressę córkę Ferdynanda 4 Króla Sycyl, Maryą Ludwikę córkę Xcia Ferdynanda swoiego stryia. Cesarz urodził się roku 1768, panuie od 1792; Cesarzowa urodziła się 1797, zamężna od 1808 — Z pierwszego małżeństwa nie było Dzieci; z drugiey są Ferdynand następca tronu 1793 urodzony, Marya Ludowika Leopoldyna Karolina W. Monarsze przeznaczona urodzona 1791, Leopoldyna, Klementyna, Karolina, Karol, Franciszek, i Anna. Z terazniey szey małżonki niema potomstwa — Mówią że wielkie państwo przystąpi do związku Reńskiego.

MADRYT 1 lutego. (z Gtt Paryz, Hamb:) Wóyska Królewskie szybkim krokiem postępuią przez Andaluzyą. Król ogłosił przez rozkaz dzisieyszy, że Korpusy 1wszy, 5ty, część 4go, dywizya odwodowa, gwardya Kry, i brygada hisz, z bystroscią błyskawicy przełamały się przez wąwozy Morena, rozrzucaiąc zasieki, odwalaiąc bryły, wysadzaiąc miny, i rozpraszaiąc szczątki uszłych woysk z porażki pod Ocanna. Przeyście gór Morena niekosztowało woysku naymnieyszey straty, iakoteż zniszczenie ostatkow armii Mancha żadney szkody nam nieuczyniło. Wszystkie gałęzie gór oczyszczone zostały przez poymanie 3 Generałow 6 t. żołnierzy; i zdobycie dział 25, oraz wiele amunicyi. Dywizya Generała Lascy zupełnie

rozproszoną została, ledwo uciec sam wodz potrafił. Wszystkie szczątki armii hiszpańskiey są odcięte. Junta Sewilska, uciekaiąc przed niebezpieczeństwem, opuściła to miasto i spiesznie udała się do Cadix na wyspę Leon. Dnia 21 główna kwatera Kr: była w Baylen, d. 22 w Anduiar. Król rozkazał sekwestrować maiątki wszystkich osob swieckich i duchownych, któreby niepowróciły w przeciągu dni 8 do domu; intraty z dóbr takowych obrócone będą na opędzenie kosztow woiennych. Pózniey Król przeniosł główną kwaterę do Cordova; ztamtąd wydał arcy interessuiącą odezwę: w niey zapowiedział że gabinet Madrycki chciał wspierać dom Burboński przez rewolucyą fr: poniżony, że znaiąc swoią słabość upatrywał pory skuteczney, że w czasie woyny pruskiey widząc Francyą wplątaną, na północy w trudne interessa, usiłował zakryć taiemnicą swoie uzbroienie się, że zwycięztwo pod Jena zmieszało wszystkie proiekta. Wystawował potym ogromną potęgę fr, daremny upor hiszpanow, pewną ich klęskę a wygranę fr. „ Jeżeli pokoy nie będzie prędko powrócony, pisze daley, któż wyrachować potrafi skutki slepego uporu? Jest interessem Francyi zachować Hiszpanią udzielną całą i niepodległą, ieżeliby zostać chciała iak przez 100 lat była przyiaciołką. Jeżeli trwać będzie w uporze i niezaprzestanie walczyć, będzie musiała Francya ią osłabić i na części rozdrobić. Bóg, który w sercach ludzkich czyta, widzi co ia czuię w tych słowach. O! gdyby od tego momentu zaczynał się dla Hiszpanii wiek szczęscia i chwały! „ Nędza powszechna u rokoszanow; woyska niepłatne i nie odziane; w administracyi cywilney nieład i zamieszanie. Wszystkie wsie i miasta przysyłaią deputowanych do króla offiaruiąc swoie podanie się i przyrzekaiąc posłuszeństwo, oraz wierność. Mieszkańcy doświadczywszy okrótney tyranii od Junty z radością witaią przychodzących francuzow; aże kray Andaluzyi naypięknieyszy w świecie, przeto woysko fr. znayduie teraz naylepsze wygody.

Woyska zwycięzkie nie były bynaymniey uspione rozkoszami klimatu: przeprawiły się na brzeg lewy Guadalquivir i przepędziły G. Arrezaga, który z 5. t. hiszpanow uciekł w góry Grenady, potym wkroczyły do miasta Jaen, gdzie zdobyły dział 46 wiele amunicyi i zapasow żywności. W rozmaitych gonitwach do d. 28 wzięto ieńcow 7 t; G. Arezzaga byłby poymany niechybnie, gdyby kilku godzinami z Jaen nieuciekł. M. Victor wszedł do Sewilli, a G. Sebastiani opanował Grenadę i przyiął deputacyą z prowincyi Murcyi. Główna kwatera królewska d. 28 była za Cordova w Exiia. Junta Sewilska powołała na ratunek swóy woyska Extremadury; azatym 2gi nasz korpus pociągnoł do Truxillo. Ostatnia czynność tey Junty, było poddanie Anglikom miasta Ceuty na brzegu Afrykańskim położonego. Obywatele miasta Cadix, podług prywatnych doniesień niewpuścili zbroynych insurgentow do miasta, tak iak dawniey Anglikow; ztąd mówią miało przyyść do zaburzenia. Spodziewaią się francuzi weyść do tego portu i odzyskać w całości tam będące flotty. GG Albuquerque i del Parque spieszą od Tagu na południe; lecz 2gi korpus idzie na ich spotkanie. Droga od Placencyi i Taledu mocno iest osadzona dla zabezpieczenia komunikacyi. Ogulnie w całey tey kampanii od przeyścia gór Sierra Morena zdobyto dział 80.

W całey tey wyprawie dokazywali naywięcey Xże Belluno i G. Sebastiani z woyskami sprzymierzonemi ligi reńskiey i Xięstwa warszawskiego dywizyą. D. 19 G. Sebastiani na czele woysk pomienionych wygnał nieprzyiaciela z Maurique; d. 20 przyłożył się do zwycięstwa w wąwozach Puerto, gdzie Hiszpani zupełnie rozgromieni zostali: d. 21 wyparlszy rokoszanow z wąwozu S. Estevan zabrał dział 10, 3 t. ieńcow, chorągwie i wozy: tegoż czasu pod Arquillos z regimentem 5tym i pikinierami warszaw: przełamał całą linią G. Castaion; wziół w niewolą, tego wodza, regimenta Malaga grenadyerski i Sewilski, tudzież wielu officerow, zdobył przytym 4 chorągwie: ztąd posłał kolumny na opanowanie mostow na rzece Guadalquivir w Ubeda, i do Linares na ściganie uciekaiących insurgentow. Pózniey pod Martisan wziół 5500 ieńcow, 2 działa i wszystkie ekwipaże: między ieńcami znayduie się Margrabia Badillo, 4 pułkownikow i wielu officerow: daley pociągnoł na Jaen i Grenadę, rozproszył insurgentow, z których iedni poddali się, drudzy broń rzuciwszy do domow pouciekali, inni błąkaią się i codzień imani liczbę ieńcow pomnażaią.

W Arragonii d. 11 Szef batalionu Rylski na czele 300 ludzi rozproszył kupę rokoszanow, w Illueza pod dowodztwem nieiakiego Fidel goszczących; 80 wycioł, 13 póymał, reszta uciekła. Inna kolumna wóysk królewskich wystąpiwszy z Jaca bagnetem dobyła zamku Benasque, gdzie 9 armat i wiele amunicyi znalazła. Stanowisko Batea przez 2 t. rokoszanow bronione podobnież bagnetem było dobyte; 120 zbóycow poległo na placu: kupy hersztow Mallen i Cubillas błąkaią się teraz po górach i skałach

W inney stronie G. Kellerman rozgromił pokilkakroć naczelnika insurgentow Chueveraia; 300 poymał rokoszanow, 4 działa zdobył i 2 t. karabinow zabrał, d. 18 miał główną kwaterę w Alcaniz. Generał Gubernator Madrytu Beliard wysłał oddziały na rozproszenie zbóycow, którzy ośmielili się pokazać w nieiakiey odległości od stolicy; za pomocą mieszkańcow wsi pobliższych wszyscy byli rozpędzeni — Nadciągaiące korpusy posiłkowe z Francyi 8my i 9ty przyłączyły się iuż do korpusu 6tego Młka Ney, przeszły przez Burgos, zbliżyły się do Leonu; ztamtąd póydą do Portugallii na zdobycie tego królestwa. Tak się spełniaią słowa w Parlamencie ang rzeczone: ich armia i Junta na okrętach poplynie a stany Cortez w Londynie seymować będą.

AMSZTERDAM d. 16 lutego (z Gtt Hmb) Wyrok Napoleona rozkazuiący zaięcie kraiu batawskiego między Mozą i Skaldą położonego zaczyna się od tych wyrazow „ Chcąc północne granice naszego państwa zabezpieczyć, oraz wasztaty i arsenał w Antwerpii w należytym sta-

nie obrony postawić przeciwko wszelkiemu przedsięwzięciu, postanawiamy i t. d. Odtąd w iednem Moza w drugim mieyscu Waale będzie granicą między Francyą a Hollandyą; azatym dostaią się Francuzom Brabancya, Zelandya, Bomel, Nimega, Lewenszteyn, Gertruydenburg, Willemsztad, Altena, Voorne, Patten i wyspa Dordrecht: ta ostatnia napełniona iest Francuzami; po wszystkich domach szukaią towarow angielskich: konfiskata towarow ma przynieść ogromne summy. Regimenta fr: nadciągaią iedne po drugich w te okolice, lecz spodziewamy się że do nas nieprzeydą i że tylko czasowie na tamtey stronie Mozy pozostaną. Słychać nawet że sekwestracya towarow angielskich wstrzymana. Rozumiemy że interessa nasze z Francyą po przyiacielsku ułatwione będą, że my zostaniemy przy tey samey formie rządu i że otrzymamy w nagrodę strat przyłączenie kraiow niemieckich W. Xięstwa Bergu i Kliwii.

Ogłoszono u nas o Marszałkach następny wyrok „My Ludwik król holl: i Hetman fr, zważywszy iż ustanowienie marszałkow, w naszém państwie, było przyczyną w wielu przypadkach niemiłych okoliczności, gdy ten tytuł wyciąga wydatkow niezgodnych z teraznieyszym stanem kraiu naszego, gdy ta ustawa niestosuie się do prawideł przyiętych w innych kraiach z Francyą sprzymierzonych, nakoniec chcąc uniknąć wszystkiego tego, coby mogło niezgadzać się z widokami naszego brata, postanawiamy, cofnąć ustawę naszą 1806 grudnia 7, marszałkow i ten stopień skasować. Azatym ci, którzy dotąd używali tytułu Marszałkow, odtąd maią zaprzestać tak nazywać się, lecz maią mieć tytuł Admirałow i Generałow; to iest Marszałkowie morscy odtąd tytułować się będą Admirałami a lądowi Generałami.

G. Osten wzięty w Flessyndze w niewolą przez anglikow, potrafił odzyskać wolność i na statku rybackim do nas powrócić, teraz udał się do Paryża. Xże Staremberg, poseł austr: w Londynie, przemieszkawszy czas nieiaki w Bruxelles powróciwszy z Anglii udał się do Wiednia. Wiadomość wyiazdu X. Neufchatel z Paryża do Wiednia podniosła znacznie u nas papiery austr; dobra narodowe także podrożały—Król nasz zabawić ma w Paryżu do czasu szlubowin Napoleona; Vice-król włoski odiechał do Medyolanu: Król bawarski ieszcze tam bawi z małżonką swoią—Monitor ogłosił pod artykułem z Washington akt stanow zieduoczonych pod dniem 1 marca 1809 zakazuiący wszelkich związkow handlowych Ameryki z Anglią, Francyą i z ich związkowemi—Mówią że miasta Anzeatyckie mieć będą pewną obszerność kraiu, że wezmą od Hannoweru część ziemi od 12 t mieszkańcow—Zgromadzenie prawodawcze batawskie zniosło ustawę 1809 marca 22 o szlachcie konstytucyyney; nawet Heroldii nie będzie. Głoszą że tenże los potka order iedności. Biegaią wieści że 20 t. woysk fr: przychodzi na osadzenie brzegow naszych.

FRANKFORT d. 19 lutego. (z Gztt Frank. Berlin, Hambr.) Ożenienie Napolona powszechną zaymuie uwagę; w tenczas ma bydź spełnione przeznaczenie kraiow niemieckich. W Paryżu wielkie czynią się przygotowania dla ozdoby nie tylko polacow ale i miasta: na moście Zgody postawione będą statui GG. S. Hilaire, Espagne, Lasalle, Lapisse, Colbert, Lacour i Hervo, którzy na polu chwały walcząc za oyczyznę życie dali: na placu dawney Bastylli postawiony będzie ogromney wielkości słoń, z dział zdobytych w Hiszpanii odlany, dzwigaiący wieżę na sobie, iak bywało w czasie woien starożytnych: z iego pyska wytryskać będzie fontanna. Podług programma wydanego uroczystym sposobem, z pompą nadzwyczayną, ciało ś. p. Marszałka Lannes Xcia Montebello, będzie d. 22 maia, w rocznicę bitwy pod Esling, wyprowadzone ze Strażburga, na dzień 2gi lipca przeniesione do Paryża, i z paradą załobną godną Bohatyra i całego rycerstwa, d. 6 lipca, w rocznicę bitwy pod Wagran, w Panteonie złożone—Z rapportu Grafa Daru okazało się że w roku 1791 było kleynotow koronnych za 29 i pół milionow frankow; kiedy Napoleon na tron wstępował, nie pozostało z nich oprócz iednego dyamentu 12 mill: szacowanego—Przyiechali do Paryża G. Skioldebrand i Pułkownik Ottar; którzy towarzyszyli Gustawowi 4 ze Sztokolmu do Carlsrhue.

Na skutek wyroku Napoleona Jllirya na 2 dywizye woyskowe podzielona: do 1szey należą Villach, Karniola, Gerc, Tryest, Istrye, Fiume, Pomorze aż do Zeng, i połowa Kroacyi; 2gą składaią 3 cyrkuły, połowa Kroacyi, Raguza, Cattaro i całe Pomorze. Yonskie wyspy zamówiły ażeby sławny snycerz Canova zrobił z marmuru pewną liczbę popiersiow Napoleona—Prywatne listy z Turcyi donoszą że poseł ang: Adair był przymuszony wyiechać ze Sztambułu, że wydane są rozkazy na utwierdzenie zamkow Dardanelskich nad tą ciasnioną, i że zawieszenie broni nad Dunaiem nastąpiło.

Królewicz bawarski otrzymał pozwolenie od Napoleona zaslubienia sobie Xiężniczki saskiey Hildburghausen 18letniey damy. Mówią że podróż tam Królewicza ma zamiar uskutecznić ten związek. Bawarskie woyska zaieły Saltzburg i Inviertel, z których iuż Francuzi zupełnie wyciągneli—Saskie woyska urządzone są na sposob fr, Generał leytnanci zostali Generałami dywizyi, Grał-maiorowie Grłami brygady: w czasie pokoiu wynosić będą 40 t, w czasie woyny 50 t. Minister Pilsach powrócił z Paryża do Drezna. Gońcy niezwyczaynie biegaiący często przez Niemey; zapowiadaią ścisłe związki tych narodow—Tyrol spokoyny. G. Broussier z dywizyą swoią wyciąga ztamtąd do Hiszpanii. Hoffer zdradzony przez przyiaciela zaufanego, za 100 luidorow, schwytany stanoł w Mantui: tłum ludu ciekawego zbiegał się dla widzenia tego nadzwyczaynego tak z czynności iako postaci człowieka: głoszą że do Francyi będzie zaprowadzony: wielu iest ciekawych iak skończy swoią rolę: sam powiadał że iemu wia domo co zaszło przed amnestyą, a za pomocą Boga usprawiedliwić się potrafi z tego co było poźniey. Znalezione papiery maią bydź arcy ciekawe, odkrywaią one nowy spisek pod naczelnikiem Teimer, który przez lasy z Karyntyi przeyść potrafił do Tyrolu; lecz rozumieią że poymanie iego niewątpliwe. Zona Hoffera naynieszczęśliwsza, wzbu-

dziła litość G. Baraguay d' Hiliers, który rozkazał ażeby wodzowie zasłonili ią od prześladowania iako nienależącą do błędow męża.

Z Paryża do Cassel przyszły akta urzędowe przyłączaiące Hannower do Westfalii. G. Lasalcette odebrał o tym ze stolicy wiadomość i miał sobie komunikowaną ratyfikacyą daru od Napoleona Hieronimowi. Azatym Hannoweranie wysłali do Cassel deputacyą na złożenie hołdu swoiemu nowemu królowi; lecz ta w drodze wstrzymaną została do czasu aż z Paryża przyiadą urzędnicy dla ostatecznego wypełnienia postanowień Jmperatora. Głoszą że publiczne interessa niemieckie inny teraz obrót wezmą aniżeli z początku rozumiano; że mnieysze odmiany zaydą w położeniu geograficznym a większe w związkach dworow do ligi wchodzących—Woyska fr: ciągną nad rzekę Wezer i Elbę: G. Molitor z dywizyą swoią przybył do Hamburga, dywizya kiryssierow także w tamecznych okolicach rozłożyła się; wielka załoga stanie w Magdeburgu—Ze Szwecyi donoszą że stany kraiowe uroczystym sposobem złożyły podziękowanie Karolowi 13 za przywrócenie pokoiu Narodowi—W Rzymie nastąpiły ważne odmiany; zabrano z archivum papiezkiego wszystkie papiery, ściągaiące się do władzy, z iaką Papieże rozstrzygali dawniey spory duchowne; i wszystkie przeniesiono do Reims. Z tego zrzodła mieli poprzednicy Piusa 7 wiele milionow; wielu urzędnikow ztąd żyło; wszakże mówią że ten krok iest tymczasowy.

LONDYN d. 10 lutego. (z Gtt Franc,) Pisma publiczne napełnione sporami parlamentowemi. Oppozycya zarzuca ministrom błędy w administracyi; ci usprawiedliwiaią swoie czynności: w izbie niższey pierwsza wygórowała, a drudzy trzykroć zwyciężeni zostali: ztąd wnoszą że ministeryum odmienić się musi. Pułkownik Wardle za swóy patryotyzm w sprawie z Xciem Yorck otrzymał złotą puszkę ze 300 gwineami, a P. Clrake zyskała prawo obywatelki Londynu. Przeciwko nieprzyięciu przez Króla prozby od miasta Londynu powiedziano „żadna ścieszka idąca przez ogrod królawski niemoże bydź ścieśnioną, tym barziey wielki trakt od poddanych do tronu zawsze wolny bydź powinien: może król nieodpowiedzieć; lecz zakazywaćprozb nienależy.“

Lord Castlereagh broniąc siebie i przeszłych ministrow, powiedział że za iego wzrosła lądowa i morska potęga; wspomniał zadane klęski nieprzyiacielowi przez wyprawę Kopenhagską, zniszczenie flotty fr: pod Rochefort, przez osłabienie potęgi fr: w Hiszpanii, przez zdobycie osad. Wyprawę do Zelandyi nazwał probą na zróynowanie w tey stronie sił fr. Canning usprawiedliwiał się że nienależał do rady, że owszem cofnołby proiekt wyprawy do Walcheren, gdyby przewidział że ona nieprzyniesie innego skutku, oprócz zburzenia Flessyngi: doniosł przytym że w tym czasie w tych stronach znaydował się duch na skruszenie iarzma tyranii Bonapartego, iakoteż w Niemczech były cząstkowe powstania; że ministrowie nie pobudziwszy Austryi przeciwko samowładztwu Napoleona iednak ią posiłkować chcieli; że Austrya bydź powinna wdzięczna za postępowanie ang, inaczey w przedłużoney woynie, iey przeznaczenie mogłoby wziąć inny obrót. Co do Hiszpanii mówił że ministrowie czynili wszystko to, co tylko uczynić mogli; lecz niesposob ich przerobić, chybaby trzeba nieść w iednym ręku miecz a w drugim koran ażeby ich przeformować. Nakoniec wyrażaiąc swoią niechęć ku Napoleonowi rzekł; iż radby sformować krucyatę ze wszystkich narodow na obalenie iego potęgi. Inni mówili o zniszczeniu wielu tysięcy doświadczonego żołnierza fr: w tylu krwawych bitwach, o porażkach fr: w Hiszpanii, o zabezpieczeniu Portugallii przeciwko przemocy fr, o naiazdach na brzegi fr. i t. d.

Co do wyprawy na wyspę Walcheren oppozycya gciu głosami wygrała proiekt wysledzenia winnych. Co do innych uwag Monitor położył w przypiskach; że zburzenie Kopenhagi będzie niezatartem piętnem hańby imienia ang; że spalenie pod Rochefort kilku statkow, rzucanie rac Kongrewa do Flessyngi, i Tryestu, dowodzi wynalazkow piekielnych i tych pożog, któremi anglicy przerażać usiluią Europę: że postępowanie ministrow z Hiszpanami pokazuie iak wielki iest ich egoizm, kiedy mimo przekonania, iż Francya zwalczoną bydź niemoże, narażaią bez litości lud niewinny na pewną zgubę, kiedy dla tego tylko przysyłaią swoie woyska, ażeby tym łatwiey podeyść ostróżność i wtrącić łatwowiernych do przepaści. Daley pisze Monitor „wiadomo co się dzieie w gabinecie ang: a gdyby otworzyć xięgi policyi fr, pokazałyby się spiski przez P. Canning wspomniane, że są tego gatunku, iakie Drake osnował. Gdyby chciał rząd fr, mógłby na hańbę ministrow, wydrukować całą korespondencyą ich agentow ze spiskowemi. Niech wie P Caning, że niema zdraycy żadnego francuza; a korrespondencya nie była iak tylko z niższemi urzędnikami policyi fr: za pozwoleniem rządu. Tak więc ministrowie chcąc wciągnąć w sidła sami wpadli. Daley tenże Monitor tak wyraża „Nie, bitwy niszczą woysko, lecz choroby. Gdyby Francya była przymuszoną trzymać 40 regimentow w Indyach i w swoich osadach, chociaż czterykroć ludnieysza od Anglii niepotrafiłaby mieć na lądzie woyska 1szey rangi. Rozumieli anglicy, daley pisze, że woyna austr: osłabi armią hiszpańską; lecz nader omylili się: gdyby woyna hisz. przy tey samey sile, inaczey była kierowaną, dawno byłaby podbitą, dawno iuż Lord Welington wypędzony byłby na morze. Co do stanow Cortez, niech powie Lord Wellington gdzie one seymować będą? w Cordova, Sewilli, na wyspie Leon, albo na wyspach kanaryyskich? Zyczyłaby Francya ażeby anglicy statecznie posiłkowali hiszpanow: w ich kraiu oswobodzone zostałyby Indye i uwolnione morza. Spodziewaią się Anglicy obronić Portugallią: wkrótce ministrowie lepiey myslić nauczą się: Wellesley złym iest prorokiem: chce on stany Cortez zgromadzić, a iuż francuzi panuią w Sewilli i całey Andaluzyi: chce bronić Portugallii; nie długo brat iego nauczy szlachetnego sposobu przeniesienia się na statki, które rozumnieysza admiralicya iuż przygotowała.

Za pozwoleniem Cenzury — W Drukarni Redakcyi Kuryera Litt: DODATEK

DODATEK Nro 18.

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 2. Marca. ROKU 1810,

2 Józefa z Narbuttow Kiełczewska Rott: Wileń: z mocy prawa wieczysto darownego od swey matki W Teressy Narbuttowey Strukczaszyney, 1810 Febr: 5 danego eor: przed Sądem Grodzkim Wileń: przyznanego, dwóch summ, iedney u WW Józeffa i Józeffy Dorożkow Regent: na obligu w R. 1806 apr: 23 dnia dattowanym zł poll: 1000, drugiey także za obligiem od siebie Wney Narbuttowey matce w R 1808 mca Xbra 4 dnia wydanym zł poll: 9000, będąc aktorką; gdy takowych obligow [illegible]niema w swym ręku, lecz one u JP Iana Koplew[illegible] Łowczycem tytułuiącego się zostaią, gdy z summy 9[illegible]: matka, iak iey oswiadczenie 1810 Febr: 3 przed a[illegible] Grodzkiemi Wileń: czynione wiedzieć daie, zł 600[illegible] wybrąła, a udzielnie znaczną córki do swoich użyła widokow ruchomość; aźeby zatém nikt w górze wspomnionych nienabywał obligow i ztąd na przykre procesu nienarażał się koleie, publiczne czyni zastrzeżenie.

1 Przedaie się maiętność Norżyca z attynencyami Hubidowem i Wiercieyki zwanemi w Mińskiey gubernii w Wileyskim pcie położona, maiąca tak w samém fundum, iako i w folwarkach porządne zabudowanie; pałac, ogrody, kanały, młyny, falusze, łąki obszerne, lasy do budowli zdatne, ieziora, obszernosci zawieraiąca w naypewnieyszych granicach włok 558, dusz rewizyinych płci mezk: 760 ktoby życzył sobie nabyć, można widzieć inwentarz i mappę w Minsku na kontraktach u maiącego tam znaydować się Generalnego Plenipotenta Adama Górskiego Regenta granicznego Sądow podkomor Dryzien i z nim ułożyć się o cenę, lub pózniey w Wilnie w domie JW Podskarbiego Ogińskiego na Rudnickiey ulicy u W Rotmistrza Paszkiewicza.

5 W domie pod N 63 na ulicy Zamkowey sytuowanym znayduią się pokoie na drugim piętrze, od ulicy i dziedzińca, z stayniami wozowniami i dalszemi wygodami, rocznie lub pułroczne do naięcia, od S Ierzego: życzący one naiąć raczy się zgłosić do aktorki w tymże domie mieszkaiącey.

1 Niżey podpisana czyni ninieysze oswiadczenie przez Gazetę Kuryera Litt: aby nikt, nie nabywał wexlu s, p. Leonowiczowi Adwokatowi w Ru 1808 na summę rub: srebr: 150 wydanego, gdyż ten za życia został opłacony, na co poswiadcza własnoręczny kwit zaaktykowany, i oswiadczenie.

Izabella Biecz.

1 JP Stanisław Gołębiewski przybyły z Peterzburga obiawia, iż ma chęć służenia tuteyszey Przeswietney Publiczności w dawaniu lekcyi tańcow wcale nowym metodem, ktoby więć życzył brać takowe lekcye godzinnie lub miesięcznie, może się zgłosić do domu na Trockiey ulicy sytuowanego do obywatela Szlaka należącego.

1 Roku 1810 Februaryi 10 dnia Sukcessorowie zeszłego JW. JPana Jgnacego Zabiełły Marszałka Powiatu Kowienskiego Onufry i Józef Zabiełłowie Marszałkowiczowie bracia, oraz Teressa Kozakowska Marszałkowa Kowieńska, Julianna i Konstancya Zabiełłówny siostry, znayduiąc w dodatku Kuryera Litewskiego pod numerem 2gim w roku teraznieyszym wydanym, Obiawienie Sądu Główne-go 2go Departamentu Minskiego, aby maiący iakąkolwiek pretensyą do dóbr Dubrow w Powiecie Minskim leżących za wyprzedażą wyszłych z domu Sędziego byłego Ziemskiego Lidzkiego Stanisława Marcinkiewicza a w posesyi teraz zostaiących Woyskowicza powiatu Mińskiego Hilarego Chmary, oraz do summy 50,000 zł przez tegoż Marcinkiewicza na Ewikcyą zostawionych iawili się do Sądu Ziemskiego Powiatu Mińskiego, czuią się obowiązanymi także zawiadomić, sukcesorow zeszłego JW. Woiewody Mińskiego Adama Chmary dóbra Dubrow, i summę 50,000 zł Polskich na ewikcyą zostawioną posiadaiących iż Dekretem Ziemskim Powiatu Wiłkomierskiego oczewistym w Roku 1789. Xbra 16 dnia ferowanym, na tymże WJP. Stanisławie Marcinkiewiczu, i na wszelkich onego dobrach i summach gdzie kolwiek będących, została sądzona suma dla zeszłego JW. Jgnacego Zabiełły Marszałka powiatu Kowieńskiego, zł Poll: 32,151. od którego Dekretu po założoney appellacyi do Trybunału Głównego WX Litewskiego przez Marcinkiewicza, a za teraznieyszego Rządu przeniesioney do Sądu Gł 2go Departamentu Wilńsko Litewsko wremiennego, gdy dotąd rozsądzoną nie iest, przeto ze skutkow zapaść maiącego Dekretu w Sądzie Głównym Wileńskim Wremiennym, że ciż Sukcessorowie zeszłego Marszałka Kowieńskiego Zabiełły pretensyą swoią do dobr Dubrowy stosować będą, zawiadomaią, aby za tym summa 50,000 zł nikomu wydaną nie była, aż do finalnego ukończenia Procederu, ninieysze czynią ostrzeżenie — Dla doyscia wiadomości Sukcessorom zaszłego Woiewody Chmary do Kuryera Litewskiego dla umieszczenie i zapisania podaią.

1 Tu w Wilnie we wszystkich Księgarniach dostać można 1 Quartety na rznięte Justrumenta, przez J. D. Hollanda Rub: 1 sreb: 2 Quintetty Wólfa na dęte instrumenta Rubel: 1. 3 polonoise militarny na całą orkiestrę przez J. D. Holanda Rub: 1. 4. ieszcze mało co pozostaiących exemplarzy, pożytecznego dzieła wielce dla uczących i uczących się, pod tytułem, Traktat Akademicki przez J. D. Holland, znaduie się we wszystkich Księgarniach za rubli 6 sreb:

1 W pałacu WW. Lisaniewiczow na Niemieckiey ulicy pod Nrem 143 sytuowanym są pokoie do naięcia rocznie, miesięcznie lub tygodniowo, ze wszelkiemi wygodami za pomierną cenę.

1 W Imieniu IW Biskupa Stroynowskiego podaię do publiczney wiadomości, iż gdy folwark Porudominie do Plebanii wileń: S Iana należący, wypusczony dawniey kontraktem aręndownym pod assekuracyą WJP. Pawłowi Pomarnackiemu, teraz zaś komu innemu w dzierżawę roczną oddanym został, przeto aby nikt w umowy o folwark Porudominie wchodzić z nikim nieważył się, gdyż żaden inny Possessor od nikogo uważanym nie iest, i nim bydź nie może Febr: 19.

X. Pawłowski.

2 Na mocy dekretu Sądu Głównego Wileń Departamentu 2go w Roku ominionym 1809 mca 9bra 3 dnia ferowanego, taxę Exdywizyą dóbr po zesłym Franciszku Xawerym Chominskim Woiewodzie mścisław: pozostałych na rzecz iego wierzycieli przeznaczaiącego, Sąd Taxatorsko Exdywizorski w terminie do maiątku Tryszek w Powiecie Szawelskim położonego ziechawszy, komportacyą Dokumentow na wszystkich stawaiących i niestawaiących stronach do kancellaryi Ziemskiey Szawelskiey na dzień pierwszy maia idącego roku, oraz dla pomiaru ziemi Komornikow przeznaczył, wszelki ruchomy po zeszłym Woiewodwie Chominskim pozostały maiątek przez Publiczną Licytacyą od dnia 15 augusta począc się maiącą, w dobrach Tryszkach sprzedać postanowił i Sądy swoie do dnia 30 Julii teraznieyszego Ru odróczył w Jakim czasie iżby wszyscy zeszłego Woiewody Chominskiego kredytorowie z dowodami sami lub przez prawnie umocowanych plenipotentow w dobrach Tryszkach pci:

Szawelskim położonych stawali uwiadomiaiąc, że w pretensyach niestawaiących kredytorow ammissya podług Dekretu Sądu Głgo zapisaną zostanie ostrzega Datt roku 1810 mca Februaryi 8 dnia w Tryszkach.
Mateusz Siesicki Prezydet Sądu Ziem. Ptu: Wil: Exdywi:

1 Odpowiedź Entreprenera Teatru Wileń: na zazrut P Rutkowskiego graiącego Rolę Paulo Moufronee w Trayedyi Baiarda. Rolla Paulo Monrfone niebyła dana od dzisieyszego Entreprenera, ale iescze od poprzedzaiącey go bywszey Entrepryzy, iak ią exekwował, Recenzya dała o tym zdanie, słuszne czy nie, niech Publiczność sądzi lecz samemu się chlubić z swóiego talentu iak poswiadcza Dodatek Kuryera do N 17go, gdyby i tak było, skromność zapłonić powinna, a rozum zabraniać, lecz nie nam sądzić o tym, Publiczność naylepszym iest Sędzią w tey rzeczy. Tego tylko Entreprener niemoże zamilczeć aby niemiał się usprawiedliwić z zarzutu, którym go P Rutkowski w oczach Publiczności obwinia, iakoby był niesprawiedliwym w rozdawaniu Roll, że dawnieyszemi czasy grywał kilko arkuszowe Rolle a dziś nieme: przesąd ten iak iest niedorzecznym, tak go wytępić dawno należało, ieżeli iuż nie można było ustrzedz. Iest to naywiękza nie sprawiedliwość na którey czucie delikatne, oko widza, korespondencya Aktorow, i Autor cierpieć muszą; gdzie zamiast gry prawdziwey, poruszenia wszystkich sprężyn ciała i umysłu, niemogąc temu wszystkiemu podołać, Buffonadą nadrabiać przychodzi.. Czyż dla tego że co mogło być dawniey z ostatniey potrzeby dla niedostatku kompanii na podobne charaktery, to i dziś iescze to abusum ma bydź uprzywileiowane w teatrze? Nie, dzięki czasowi i applikacyi artystow graiących podobne charaktery; mamy ie bez porównania lepiey oddane, iak były dawniey. Nieuwłacza entreprener J P Rutkowskiemu, ma i on właściwe swoie Rolle, któremi zasłużyć się może Publiczności; iako to np: Łapzagrosz, chciwozłupski, stokfisz: i td. ale w Rollach Nobles subtelnych misternych, stucznych ministrow, skrytych Intrygantow, niech ustąpi mieysca zdatnieyszym artystom którzy ie grywaią niech odda sprawiedliwość sobie i Entreprenerowi, a pewnym być może że nikt na tym cierpieć niebędzie. i wszystko zostanie w przyzwoitych karbach. On się podobać może w swych charakterach niższych, a w wyższych graiący dziś też same Rolle, które on dawniey grywał iedynie z potrzeby. Entreprener tedy oddaiąc to wszystko pod uwagę całey Powszechności, spodziewa się ze T A odda beztronną sprawiedliwość, kto tu ma prawdę.

3 W handlu Mauzera i Gastla znaydują się swieże ostrygi do przedania sto po rubli trzy.

1 JW. Feliciianna z Klimańskich Radziszewska Mars. Ptu Stwoł stawszy się Dziedziczką Folwarku Rubna w Pttcie Wileń. leżącego. za prawem wieczysto przedadażném przyznaném, obwiescza wszystkich kredytorow i Pretensorow do maiątku sp Michała Wirpszy Kray: Pttu Rzeczyc: iżby w dniu 23 apr: roku 1810 iawili się ze swoiemi pretensyami przed aktt: Ziem: Wileń: gdzie ma bydź płacona część summy sukcessorom Wirpszy; co dla wiadomości powszechney do Gazett podaie.

1 Maiątek Hubow w Pttcie Brasławskim leżący we wszelkiey dobroci bez żadney kwestyi tak co do aktorstwa iako i granic, z Folwarkami maiący dusz męskiey płci 176. Wysiewu żyta beczek 35, Pszenicy beczek 5. o mil 4 od Dźwiny a 26 od Rygi, iest do sprzedania: życzący oby nabyć zechce się zgłosic do Redaktora.

1 W skutek dekretu ziemskiego P.W Szawel 1809 Xbra 18 zapadłego taxę i exdywizią maiątku Dyrwian i Szylan w Xtwie Zmudzkiem w pcie Szawelskim leżącego po zeszłym JW Dominiku Nagurskim Marszałku ptu Szawel, przeznaczaiącego Sąd taxatorski exdywizorski 3 Januar: 1810. do dóbr Szylan ziechał: a iako w początkowym terminie, wymiar dóbr Szylan i Dyrwian przeznaczywszy, komportacyą wszelkich tranzaktow ruchomości i sum gotowych przez Sukcesorow zeszłego Marszałka Nagurskiego, iako też dla wzaiemney informacyi przez kredytorow na dzień 1 marca zadeterminował i Sądy swoie do d. 1 7bra odroczył żeby więc niewiadomością rzeczy kredytorowie zeszłego Dominika Nagurskiego Marszałka niezastaniali się, i z dowodami na 2gim terminie sobie służącemi sub amissione Causaestawali, tenże Sąd Taxatorski Exdiwizorski trzykrotnie przez Gazety awizuie.
Jgnacy Jaginin Sędz: Ziem: pttu: Szawell: Exdyw: Prezydent
Wincenty Zongołłowicz Sędz: Ziem: pttu Szawell Exdywizor
Antoni Korewa Sędz: Ziem: pttu Szawell: Exdywizor

1 W. Mieście Kieydanach dziedzicznym JO Xięcia Imci Dominika Radziwiłła Ordynata Ołyckiego i Nieswiskiego orderow Kawalera, pttcie Rosieńskim sytuwaném, w dniach 22, 25, 28, lutego ma się odbywać wieczysta licitacya, Karczmy wiezdney z trzema pokoikami, kramką do utrzymywania towarow, porządnie zabudowaney, browaru, kamienicy murowaney z pokoiem bilardowym, oraz rożney ruchomości żydowskiey Star: Zusiela Leybowicza Obywatela Kieydanskiego, na[illegible]z i satisfakcyą różnych kredytorow: i o tym Rzą[illegible]scowy ma honor Publiczność zawiadomić [illegible] Kieydanach 1810 lutego 10.

2 Niżey podpisany zostawszy naturalnym i iedynym wszelkiego maiątku po zeszłym oycu Wiktorym Domańskim i stryiu Stefanie pozostałego sukcessorem, gdy dostrzegł że W. Dominik Tyszka Skarbnikowicz móy szwagier, pod imieniem WPani Petronelli Domańskiey matki mey i oney Opiekunow, niemaiących żadnego do maiątku moiego prawa, o arędę kamienic i sklepow z różnemi czyni umowy, niemniey summy na obligach będące, nienależnie zdiąc usiłuie, przeto zapobiegaiąc wyniknąć ztąd mogącym inkonwenientom, niżey podpisany ostrzega, że iak sam iest po Oycu i Stryiu sukcessorem, tak i do niego czynienie takowych umow i wszelkich układow należy. Aby więc nikt tak z liczby mieszkańcow, iako też i innych osob, maiących interessa z zeszłym oycem moim, niewiadomością niewymawiał się, ninieysze do Gazety podaię ogłoszenie, w przeciwnym zaś przypadku, każdy wchodzący w iakie bądź umowy, sam własney straty stanie się sobie przyczyną. Datt Roku 1810 mca Februaryi 16 dnia. Franciszek Domański.

2 Symon Nikipera syn Bluż poddany i skaskowy dóbr Siellisez JW Marszałka by: pott: Połockiego Gubernyi Witepskiey i Kawalera Sillickiego; od którego wyżey pomienionego Symona Bluia prawem wieczystym w Ro 1802 lutego 5 d. niżey podpisany nabył. 16 Januaryi teraznieyszego Ru 1810 zbiegł z Miasta Wilna z kamienicy Łabowskich za Wileńską bramą sytuowaney. Jest on wzrostu srzedniego, twarzy okrągłey czerwoney, nosa małego, oczu błękitnych, włosow blad, na piersiach ma znak biały od wrzodu wielkości rubla, zażywa tabakę, nalezycie zna usługę lokayską, wieku ma lat 20, mówi nieco zaiękaiąc się popolsku sposobem ordynarynnym, odzienie miał surdut szaraczkowy zbiałemi metallowemi guzikami spodnie szyrokie z sukna kosmatego siwego fabryki kraiowey, kamizelką sukienną ponsową czapką ponsową z barankiem czarnym szyrokim, płaszcz z sukna ciemno brązowego z kołnierzem dużym wiszącym i z guzikami białemi metalowemi podszyty płótnem tkackim szarym do połowy, zabrał z sobą kilka rubli pieniędzmi i 7 chustek perkalowych ciemnych w kwiaty czerwone nowych nie rąbionych. Także miał przy sobie Paszport z podpisem niżey podpisanego służący iemu i Piotrowi Felkowskiemu posyłaiącym się z Piekieliszek w Powiat Wiłkomirski do maiętności Pomusza trzema końmi w bryczce: wzywam Publiczność wszczególności każdego prozbą naypokornieyszą moią ieśli się gdzie pomieniony zbieg okaże przyaresztowawszy do Oszmiańskiego Niższego Sądu dostawić, a przyzwoitą nadgrodę uręczam. Krzysztof Skrzydlewski por: b. w. pol:

1 Znayduie się do przedania Karyta basztarda mało używana i sanie podwoyne Peterzburskie za wygodnę cenę: ktoby życzył sobie takowe nabyć, niech się uda do domu W. Przyałgowskiego na szklannym zaulku na trzecim piętrze do służącego Macieia.